

Studencka kieszonka

INFORMATOR O STYPENDIACH I FINANSACH

Studencka kieszka

INFORMATOR O STYPENDIACH I FINANSACH

moje
stypendium

Wstęp 3

Życie przewrócone do góry nogami, czyli pierwszy rok na studiach 4

I. Stypendia krajowe 5

1. O stypendiach ogólnie 6

2. Stypendia ze środków budżetu państwa 11

3. Nagrody rektorskie i indywidualna wysokość chesnego 14

4. Stypendia organizacji pozarządowych i samorządów 15

5. Stypendia firm 18

II. Stypendia, staże i praktyki zagraniczne 19

1. Nie zwlekaj! 20

2. Czy i ja mogę wyjechać na stypendium zagraniczne? 20

3. Staże i praktyki zagraniczne 20

4. Gdzie szukać informacji na temat stypendium zagranicznego? 21

5. Kto organizuje stypendia zagraniczne? 21

6. Krok po kroku – Erasmus i inne wyjazdy zagraniczne 22

III. Finanse studenckie 25

1. Kredyty studenckie 26

2. Bankowe rachunki studenckie 28

3. Karta kredytowa 31

4. Kredyt gotówkowy i kredyt konsumpcyjny 33

5. Ubezpieczenia na życie 33

Wstęp

W ostatnich latach liczba uczelni wyższych gwałtownie się zwiększyła. Jak wynika z danych udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny¹, w ciągu ostatnich dziesięciu lat (od roku akademickiego 1995/1996 do roku 2006/2007) liczba szkół wyższych wzrosła ze 179 do 448, a liczba studentów - z prawie 795 tysięcy do ponad 1 miliona 941 tysięcy. Większość nowo powstałych uczelni to instytucje prywatne (obecnie jest to ponad 67% uczelni wyższych), oferujące studia na różnym poziomie i za opłatą różnej wysokości. Miejsc na uczelniach państwowych – teoretycznie bezpłatnych - często brakuje dla osób pochodzących spoza głównych ośrodków uniwersyteckich, ze wsi i z małych miasteczek, a także często dla osób pochodzących z mniej zamożnych rodzin. Jednocześnie większość maturzystów chce kontynuować naukę; wykształcenie jest traktowane – tak przez młodzież, jak i przez rodziców – jako najlepsza inwestycja na przyszłość.

Dla tych absolwentów – którzy nie chcą wybierać emigracji zarobkowej – szansą na podjęcie nauki w wybranej szkole może być zdobycie stypendium. Jest w czym wybierać, oprócz stypendiów oferowanych przez uczelnie, są jeszcze programy stypendialne organizacji pozarządowych oraz firm komercyjnych, a także programy stypendialne Unii Europejskiej.

Niniejszy poradnik adresowany jest do studentów, uczniów i absolwentów szkół średnich; zawiera podstawowe informacje pomocne przy poszukiwaniu stypendium i składaniu o nie wniosku, a także porady dotyczące studenckich finansów.

Paweł Łukasiak

Prezes Zarządu Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce

1/GUS, Mały rocznik statystyczny, 2007.

Życie przewrócone do góry nogami, czyli pierwszy rok na studiach

Pewnie zastanawiasz się, o co tu chodzi. Zaczniemy klasycznie, prawdopodobnie nie jako pierwsi stwierdzając, że bardzo ważnym etapem w życiu każdego studenta jest pierwszy rok na studiach. Głównie dlatego, że zwykle wiąże się on z wieloma zmianami, takimi jak zmiana miejsca zamieszkania, nawyków i przyzwyczajzeń. Życie studenckie ciąga za sobą nie tylko ekscytujące wyzwania, doświadczenia, nowe, ciekawe znajomości, nie tylko poszerza horyzonty, nie zapominajmy, że czasami trzeba też coś zjeść i w coś się ubrać.

Oczywiście niektórzy mają łatwiej, nie muszą zmieniać miejsca zamieszkania, by rozpocząć studia. Gdy mieszkasz z rodzicami, dziadkami, codzienne materialne potrzeby nie są wielkimi problemami i można bez reszty oddać się nauce i życiu studenckiemu.

Ale co zrobić w sytuacji, gdy musisz wyjechać na studia do dużego miasta, często bardzo odległego od rodzinnych okolic? Może się okazać, że będziesz rozczarowany, kiedy po ciężkich bojach maturalnych, a potem rekrutacyjnych, po dostaniu się na wymarzoną uczelnię, przyjdzie ci się zderzyć z codziennością. Ale my przecież nie chcemy cię straszyć. Chcemy podsunąć ci kilka pomysłów na poprawę studenckiej sytuacji finansowej i spróbujemy namówić cię, byś sięgnął po stypendia krajowe i zagraniczne.

Na początku studiów dobrze jest zorientować się w ofercie stypendialnej, bowiem dochody uzyskane w postaci stypendium mogą rozwiązać wiele twoich problemów. Nieocenionym źródłem informacji na temat dostępnych stypendiów jest strona www.mojestypendium.pl. Zanim jednak zajrzysz do Internetu, zapraszamy cię do zapoznania się z propozycjami opisanymi w informatorze, który trzymasz w ręku.

stypendia krajowe

1. O stypendiach ogólnie

Z jakich źródeł student może uzyskać stypendium?

Jako student uczelni państwowej lub niepaństwowej masz możliwość otrzymywania stypendiów finansowanych z budżetu państwa (dotacja Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego) oraz z bezpośrednich środków uczelni (fundusz stypendialny uczelni). Te rodzaje stypendiów są wśród studentów najpopularniejsze. Możesz również ubiegać się o stypendia finansowane przez organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia), samorządy lokalne, firmy i indywidualnych darczyńców. Niestety te źródła finansowania są dużo mniej rozpowszechnione, a co za tym idzie, mniejsza liczba studentów ubiega się o ten rodzaj pomocy i ją otrzymuje.

Gdzie szukać informacji o stypendiach?

Najszerszą informację o stypendiach uzyskasz przeglądając strony internetowe, warto więc do nich regularnie zaglądać.

- ▶ Większość uczelni zamieszcza na swoich stronach internetowych oraz na studenckich stronach informacyjnych regulaminy przyznawania pomocy materialnej, zawierające szczegółowe informacje o procedurach przyznawania i wypłacania świadczeń.
- ▶ Zwróć uwagę na portal internetowy www.mojestypendium.pl, będący pierwszym ogólnopolskim serwisem stypendialnym. Znajdziesz tam wyszukiwarki stypendiów przyznawanych przez organizacje pozarządowe, firmy i uczelnie niepubliczne w całej Polsce.
- ▶ Wiele cennych informacji umieszczonych jest na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (www.nauka.gov.pl).
- ▶ Wzmianek o stypendiach możesz również szukać na stronach internetowych fundacji i stowarzyszeń. Wszystkie informacje o organizacjach pozarządowych znajdziesz pod adresem www.bazy.ngo.pl. Warto także zaglądać do serwisów internetowych gmin i powiatów, gdyż te często umieszczają na swoich stronach informacje o organizacjach, działających na ich obszarze.
- ▶ Chociaż w Internecie można dowiedzieć się o stypendiach najwięcej, pamiętaj również o innych źródłach informacji.
- ▶ Pytaj o stypendia bezpośrednio w dziekanacie uczelni lub w samorządzie studenckim.
- ▶ Rozejrzyj się po okolicy. Może masz szczęście i niedaleko twojego miejsca zamieszkania działa jeden z funduszy lokalnych tworzących ogólnopolską sieć organizacji stypendialnych.

Możesz ubiegać się niemal o wszystkie stypendia jednocześnie, a także pobierać kilka z nich w tym samym czasie. Niemniej jednak musisz się liczyć z pewnymi ograniczeniami.

Jakie są formy pomocy stypendialnej?

Na pomoc materialną dla studentów składają się między innymi:

- ◊ **stypendia socjalne, na wyżywienie i mieszkaniowe**, przyznawane z tytułu trudnej sytuacji materialnej studenta (to ostatnie przyznawane jest osobom mieszkającym w akademiku lub na stancji);
- ◊ **stypendia specjalne**, przyznawane z tytułu niepełnosprawności;
- ◊ **stypendia za wyniki w nauce lub sporcie**;
- ◊ **zapomogi**, przyznawane z tytułu przejściowo trudnej sytuacji materialnej studenta, spowodowanej zdarzeniem losowym;
- ◊ **stypendium ministra za osiągnięcia w nauce** oraz **stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe**;
- ◊ **stypendia fundowane**, przyznawane przez osoby prywatne, firmy oraz organizacje pozarządowe (co jest najpowszechniejsze) studentom najzdolniejszym oraz tym, którzy bez takiej pomocy nie mają możliwości sfinansowania studiów;
- ◊ **indywidualna wysokość czesnego**, ustalana na studiach płatnych np. z tytułu studiowania na kilku kierunkach jednocześnie lub z powodu wyjazdu na stypendium zagraniczne.

W dalszej części tekstu szczegółowo omówimy wszystkie wyżej wymienione typy stypendiów.

Czy można pobierać kilka stypendiów jednocześnie?

Możesz ubiegać się niemal o wszystkie stypendia jednocześnie, a także pobierać kilka z nich w tym samym czasie. Niemniej jednak musisz się liczyć z pewnymi ograniczeniami.

- ◊ Niektóre stypendia wykluczają się – np. nie można jednocześnie otrzymywać stypendium ministra za wybitne osiągnięcia w nauce lub sporcie oraz stypendium za wyniki w nauce lub sporcie przyznawane przez macierzystą uczelnię.
- ◊ Łączna miesięczna wysokość stypendiów finansowanych z budżetu państwa nie może być wyższa niż 90% najniższego zasadniczego wynagrodzenia asystenta. Kwota ta została ustalona w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich (ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym art. 184 ust. 6).
- ◊ Masz prawo pobierać stypendia socjalne, mieszkaniowe i na wyżywienie tylko na jednej uczelni (możesz sobie wybrać uczelnię, na której będziesz pobierał te świadczenia, ale pamiętaj: 1 student = 1 stypendium socjalne).

Co musi wiedzieć student, który chce ubiegać się o stypendium?

- ▶ Nie ma jednego uniwersalnego wzoru wniosku o stypendium – każdy program, każda uczelnia, organizacja mają własny wzór formularza i własną listę niezbędnych załączników. Upewnij się, że używasz aktualnych wersji wniosków.
- ▶ Świadczenia pomocy materialnej przyznawane są na wniosek studenta, w związku z tym, ubiegając się o stypendium, przede wszystkim szczegółowo zapoznaj się z procedurami przyznawania świadczeń oraz wymogami dotyczącymi dokumentów, jakie należy dołączyć do wniosku o dany rodzaj pomocy.
- ▶ Dokładnie zapoznaj się z procedurami zawartymi w regulaminie konkursu stypendialnego. Zwróć także uwagę na terminy składania wniosków.
- ▶ Jedynie stypendium za wyniki w nauce może być przyznane bez uprzedniego złożenia wniosku. Sprawdź, jaka jest procedura przyznawania tego świadczenia w regulaminie twojej uczelni.
- ▶ Przy składaniu wniosku o stypendium często trzeba udokumentować swoją działalność naukową, naukowo-badawczą, czyli np. udział w konferencjach naukowych itd. Jeśli nie masz odpowiednich dokumentów, zgłoś się do władz organizacji studenckich z prośbą

o wystawienie zaświadczeń, potwierdzających twoją z nimi współpracę oraz twoją działalność naukową. Warto też być zdobytą, jeśli to tylko możliwe, rekomendacje od swoich wykładowców.

- ▶ Pamiętaj o dołączeniu do wniosku pełnej dokumentacji. Dzięki temu nie zostanie on odrzucony już na starcie. Pozwoli to także na rozpatrzenie twojego wniosku w możliwie najkrótszym terminie, bo nie będziesz musiał „donosić” brakujących dokumentów.
- ▶ Dowiedz się jak najwięcej o stypendiach dostępnych na twojej uczelni. Być może, poza ministerialnym minimum, oferowane są także i inne możliwości uzyskania pomocy finansowej, mogą to być: nagrody rektorskie, indywidualna wysokość czesnego itd.

W jakich regulacjach prawnych szukać informacji o stypendiach?

- ▶ Podstawowe przepisy znajdują się w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (DzU nr 164 poz. 1365).
- ▶ Każda uczelnia posiada regulamin przyznawania pomocy materialnej, w którym opisane są szczegóły dotyczące ustalania wysokości, przyznawania oraz wypłacania świadczeń materialnych studentom. Regulamin ten ustalany jest przez rektora w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego.

Zanim złożysz podanie o stypendium, koniecznie zapoznaj się z obowiązującymi na twojej uczelni przepisami, zwłaszcza tymi, które dotyczą udokumentowania dochodów.

2. Stypendia ze środków budżetu państwa

Budżet państwa to główne źródło, z którego finansowana jest pomoc materialna dla studentów. Uczelnia otrzymuje na ten cel dotację, odrębnie na każdy rok kalendarzowy, której podziału dokonuje rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego. Wszystkie świadczenia (z wyjątkiem stypendium ministra za osiągnięcia w nauce i sporcie) uczelnie rozdysponowują samodzielnie. Zanim złożysz podanie o stypendium, koniecznie zapoznaj się z obowiązującymi na twojej uczelni przepisami, zwłaszcza tymi, które dotyczą udokumentowania dochodów.

Oto lista wybranych stypendiów i warunków, które musisz spełnić, jeśli chcesz otrzymywać pomoc finansową.

Stypendium socjalne możesz otrzymywać już na pierwszym roku, jeśli jesteś studentem studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych i znajdujesz się w trudnej sytuacji materialnej. Żeby przyznano ci to świadczenie, musisz wykazać, że nie osiągasz dochodów wyższych niż kwota, której wysokość na każdej uczelni ustala rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego.

Jeśli chcesz ubiegać się o to stypendium, to pamiętaj, że wniosek powinien zawierać odpowiednie uzasadnienie oraz informacje na temat twojej sytuacji rodzinnej, napisz więc:

- ▶ czy utrzymujesz się samodzielnie,
- ▶ ile osób pozostaje na twoim utrzymaniu,
- ▶ jaka jest suma dochodów netto w twojej rodzinie.

Wzór wniosku wraz ze spisem wymaganych dokumentów znajduje się przeważnie na stronie internetowej uczelni bądź na stronie samorządu studentów, czasem można go też znaleźć na stronie uczelnianej komisji stypendialnej. Najczęściej wniosek o stypendium socjalne na semestr zimowy trzeba złożyć do połowy października, a w przypadku semestru letniego na przełomie lutego i marca bieżącego roku akademickiego.

Stypendium mieszkaniowe także możesz otrzymywać już na pierwszym roku studiów. Przyznawane jest ono studentom studiów stacjonarnych, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, z tytułu zakwaterowania w domu akademickim lub na stacji. Możesz się o nie ubiegać o jedynie wtedy, gdy codzienny dojazd na studia z miejsca stałego zamieszkania utrudniałby ci w znacznym stopniu lub uniemożliwił studiowanie.

Przy składaniu wniosku, oprócz dokumentów potwierdzających wysokość twojego dochodu i dochodu członków twojej rodziny, powinieneś przedstawić zaświadczenie o tym, że jesteś zakwaterowany w akademiku lub na stacji (może to być np.: umowa potwierdzająca wynajem, rachunek za opłaty związane z mieszkaniem lub pisemne oświadczenie o wynajmowaniu mieszkania).

Stypendium na wyżywienie też przysługuje ci od pierwszego roku, jeśli jesteś studentem studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych i znajdujesz się w trudnej sytuacji materialnej. Składając wniosek, podobnie jak w przypadku stypendium socjalnego i mieszkaniowego, koniecznie pamiętaj o dokładnym udokumentowaniu dochodu.

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych otrzymują studenci studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych z tytułu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem właściwego organu. Możesz się o nie ubiegać już na pierwszym roku studiów. Nie jest ono uzależnione od twojej sytuacji materialnej, ale od stopnia niepełnosprawności i środków, jakimi dysponuje uczelnia.

Zapomoga może być ci przyznana, jeśli jesteś studentem studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych i z przyczyn losowych znalazłeś się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej. To świadczenie można otrzymać tylko raz w semestrze. Wniosek o zapomogę powinienś złożyć na wydziale, na którym studiujesz, pamiętaj przy tym o załączeniu dokumentu, potwierdzającego zdarzenie losowe (takie jak np.: choroba, śmierć lub ciężka choroba członka rodziny, utrata pracy czy klęska żywiołowa) oraz oświadczenia o dochodach netto członków gospodarstwa domowego. Z tytułu jednego zdarzenia możesz otrzymać tylko jedną zapomogę.

Stypendium za wyniki w nauce lub sporcie przyznawane jest najzdolniejszym studentom studiów stacjonarnych lub niestacjo-

narnych, którzy uzyskali w ostatnich dwóch semestrach studiów:

- ▶ wysoką średnią ocen,
- ▶ albo wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym,
- ▶ albo jednocześnie wysoką średnią ocen i wysokie wyniki sportowe.

O to stypendium możesz ubiegać się od drugiego roku studiów. Upewnij się, że odpowiednio udokumentowałeś swoje osiągnięcia.

Stypendium ministra za osiągnięcia w nauce oraz stypendium ministra za wybitne osiągnięcia przyznawane są przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego z tytułu bardzo dobrych wyników w nauce na wniosek rady wydziału przedstawiony przez rektora szkoły. Jeśli chcesz się o nie ubiegać, twoja średnia nie może być:

- ▶ niższa niż 4,5 przy skali 5-stopniowej,
- ▶ niższa niż 5 przy skali 6-stopniowej,
- ▶ niższa niż 4,7, jeżeli w skali ocen najwyższa ocena to 5,5.

Pamiętaj, że przy przyznawaniu tego stypendium bierze się także pod uwagę aktywność naukową (chodzi tu o członkostwo w kołach naukowych, pracę naukowo-badawczą, publikacje, udział w konferencjach, konkursach, współpracę z ośrodkami badawczymi itd.) Stypendium to przyznawane jest corocznie na okres dziesięciu

Pamiętaj o tym, że poza stypendiami istnieje również możliwość przyznania przez rektora nagród pieniężnych. Możesz także ubiegać się o obniżenie wysokości czesnego za studia.

miesiący, jeśli jednak zostanie ci przyznane na ostatnim roku studiów, który trwa tylko pięć miesięcy, będziesz je pobierał jedynie przez ten czas.

Wnioski o stypendia składaj w terminie podanym w ogłoszeniu o ofercie stypendialnej do dziekanatu lub innego działu administracji uczelni (szczegółowych informacji na ten temat szukaj w regulaminie). Najczęściej można je składać dwa razy w ciągu roku akademickiego - na początku każdego semestru. Wysokość stypendium jest zróżnicowana, zależy od uczelni, kierunku studiów, a także średniej ocen.

Stypendia ze środków budżetu państwa przyznawane są na semestr lub na rok akademicki według kryteriów określonych w regulaminie danej uczelni, w części dotyczącej przyznawania pomocy materialnej. Decyzja zapada na posiedzeniu komisji stypendialnej, w skład której wchodzi pracownicy uczelni oraz studenci (ci ostatni są zwykle w większości). Instancją, do której możesz odwołać się od decyzji komisji stypendialnej jest najczęściej komisja odwoławcza, można też zwrócić się w tej sprawie do rektora uczelni.

3. Nagrody rektorskie i indywidualna wysokość czesnego

Pamiętaj o tym, że poza stypendiami istnieje również możliwość przyznania przez rektora nagród pieniężnych. Możesz także ubiegać się o obniżenie wysokości czesnego za studia.

Nagrody rektorskie przeznaczone dla najzdolniejszych studentów, którzy mają duże osiągnięcia naukowe, organizacyjne itp. Nagrody te przyznawane są z urzędu (co oznacza, że nie musisz składać o nie wniosku) zarówno studentom studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

Jeśli studiujesz odpłatnie, możesz też ubiegać się o wyznaczenie dla siebie **indywidualnej wysokości czesnego** pod warunkiem, że twoja uczelnia przewiduje taką możliwość. W tym celu zwróć się z wnioskiem do rektora lub innego organu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji w tej sprawie. Uzasadnieniem obniżenia opłaty za studia może być np. studiowanie na dwóch kierunkach jednocześnie.

4. Stypendia organizacji pozarządowych i samorządów

Wiele **fundacji, stowarzyszeń**, a nawet **gmin** organizuje własne konkursy stypendialne i przyznaje wsparcie najzdolniejszym studentom, laureatom i finalistom olimpiad oraz młodym ludziom, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. Najczęściej jest to wsparcie finansowe, ale bywa też rzeczowe np. w postaci komputerów, instrumentów muzycznych, sprzętu sportowego.

Programy lokalnych fundacji i stowarzyszeń w większości skierowane są do studentów mieszkających na terenie działalności organizacji stypendialnej. Możesz składać wnioski o te stypendia niezależnie od miejsca, gdzie studiujesz.

Oto kilka przykładowych programów stypendialnych organizacji pozarządowych.

- **Program Stypendiów Pomostowych Polsko–Amerykańskiej Fundacji Wolności**, administrowany przez Fundację Edukacyjną Przedsiębiorczości, to program przeznaczony dla studentów pierwszego roku dziennych studiów magisterskich, którzy pochodzą z małych miast i z wsi (znajdujących się zwłaszcza na terenach popegeerowskich). Celem tych stypendiów jest ułatwienie kontynuowania nauki uzdolnionej młodzieży, dla której rozpoczęcie studiów wiąże się często z licznymi trudno-

ściami. Stypendia w wysokości 3800 zł są wypłacane w dzieiesięciu comiesięcznych ratach. Z tej formy pomocy skorzystało dotychczas 7500 absolwentów szkół średnich. W ramach tego programu wspierani są również studenci w kolejnych latach edukacji, a nawet finansowane są stypendia zagraniczne. Więcej informacji na temat stypendiów pomostowych znajdziesz na stronach internetowych www.stypendia-pomostowe.pl oraz www.fep.lodz.pl.

- **Program stypendialny „Agrafka”** realizowany jest przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce we współpracy z dwudziestoma funduszami lokalnymi. Fundusze nominują stypendystów, zaś powołana przez akademię komisja dokonuje ostatecznego wyboru. Program służy wspieraniu aktywności wybitnie utalentowanej młodzieży spoza dużych centrów edukacyjno-kulturalnych, przede wszystkim z terenów dotkniętych problemami bezrobocia i marginalizacji. Być może jeden z funduszy lokalnych, pośredniczących w przekazywaniu stypendium „Agrafka”, działa w twojej okolicy. Sprawdź to za pomocą wyszukiwarki www.mojestypendium.pl.
- **Program stypendialny Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”** to program, w ramach którego przyznawane są stypendia szczególnie uzdolnionej ubogiej młodzieży gimnazjalnej z zaniedbanych terenów wiejskich. Fundacja stawia sobie za cel objęcie pomocą danego ucznia przez wiele lat – od gimnazjum,

Programy lokalnych fundacji i stowarzyszeń w większości skierowane są do studentów mieszkających na terenie działalności organizacji stypendialnej. Możesz składać wnioski o te stypendia niezależnie od miejsca, gdzie studiujesz.

poprzez naukę w liceum, aż po okres studiów – wspiera go nie tylko w formie pomocy stypendialnej, ale również towarzyszy mu jako formacja. Stypendiami objętych jest 2001 stypendystów w 39. diecezjach. Do programu włączani są gimnazjaliści, chodzi bowiem o to, aby poprzez wieloletnią wielopłaszczyznową pomoc doprowadzić ich do ukończenia studiów. Stypendyści bez wyjątku angażują się w pracę na rzecz swoich środowisk – parafii, szkoły, miejscowości. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.dzielo.pl.

Jeśli myślisz o doktoracie, karierze badacza czy wzięciu udziału w zagranicznych konferencjach naukowych, to na pewno zainteresują cię poniższe propozycje.

- ▶ **Stypendia Fundacji na rzecz Nauki Polskiej** obejmują liczne programy stypendialne. Wśród nich na uwagę zasługują: program KOLUMB (stypendia zagraniczne dla młodych doktorów oraz granty wspomagające - po powrocie do kraju), Nagroda FNP (przyznawana za wybitne odkrycia i osiągnięcia w dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych, nauk ścisłych, przyrodniczych i medycznych oraz nauk technicznych), program START (skierowany do młodych badaczy, którzy mogą się pochwalić osiągnięciami w dziedzinie, którą się zajmują) czy stypendia konferencyjne FNP (przyznawane na dofinansowanie kosztów udziału w międzynarodowych konferencjach naukowych, sympozjach i kongresach). Więcej informacji znajdziesz na stronie www.fnp.org.pl.

Istnieją też programy stypendialne, w ramach których duże ogólnopolskie organizacje pozarządowe przyznają mniejszym organizacjom środki na realizację lokalnych programów stypendialnych. Są to programy ukierunkowane przede wszystkim na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z mniejszych miast i z wsi. Oto kilka przykładów.

▶ Program „Moje Stypendium”

Jest to partnerski program Fundacji Agory i Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce, realizowany wspólnie z kilkunastoma **Lokalnymi Organizacjami Stypendialnymi**, działającymi w małych miejscowościach (do 100 tys. mieszkańców). Organizacje te fundują stypendia (w wysokości 3500 zł wypłacanych w comiesięcznych ratach), aby umożliwić kontynuowanie nauki studentom pochodzącym z małych miast i z wsi. Więcej informacji oraz adresy Lokalnych Organizacji Stypendialnych znajdziesz na stronie www.mojestypendium.pl.

▶ Program „Równe Szanse”

Jest to program Fundacji im. Stefana Batorego. Ma on na celu ułatwienie dostępu do edukacji młodzieży z mniejszych miejscowości i uboższych środowisk oraz przeciwdziałanie izolacji społecznej dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. W ramach programu są prowadzone dwa konkursy dotacyjne: Lokalne Programy Stypendialne (dotacje i pomoc merytoryczna dla lokalnych organizacji)

i Kolorowa Akademia (dotacje dla organizacji pracujących na rzecz młodzieży niepełnosprawnej). Więcej informacji możesz uzyskać na stronie www.batory.org.pl/szanse.

Często też poszczególne **gminy** fundują stypendia dla studentów pochodzących z ich terenów i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej lub zdolnych maturzystów podejmujących studia. Sprawdź – być może twoja gmina również jest fundatorem stypendiów.

5. Stypendia firm

Warto także pamiętać o możliwości uzyskania wsparcia finansowego od **firm**.

„Grasz o staż” to przykład konkursu wspieranego przez wiele firm, w którym wygraną są płatne praktyki oraz nagrody dotatkowe. Jest on przeznaczony dla studentów i absolwentów wszystkich kierunków studiów. Mogą wziąć w nim udział studenci trzeciego, czwartego i piątego roku oraz absolwenci, którzy nie przekroczyli trzydziestego roku życia. O szczegółach konkursu przeczytaj na www.grasz.pl.

Innym przykładem są stypendia naukowe przyznawane przez firmę Lotos SA we współpracy z Akademią Górniczo–Hutniczą w Krakowie, których wysokość wynosi 6 tysięcy zł dla jednego

stypendysty. O stypendium mogą ubiegać się studenci akademii, którzy mają wysoką średnią ocen oraz w danym roku akademickim nie otrzymują innego stypendium fundowanego. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.agh.edu.pl.

Firmy walczą o zdolnych studentów i fachowców, których na rynku obecnie brakuje i coraz częściej fundują **stypendia lojalnościowe**.

- ◊ Transfer Multisort Elektronik z Łodzi „sponsoruje” prace magisterskie. Ogłasza konkurs na najlepsze projekty prac magisterskich, spośród nadesłanych prac wybierane są trzy, których autorzy otrzymują 2000 zł brutto, a ponadto aparaturę pomiarową lub inne wybrane przez siebie produkty TME dostępne w sprzedaży. Żeby dowiedzieć się więcej na ten temat, zajrzyj na www.tme.pl.
- ◊ Jedno z największych przedsiębiorstw armatorskich, Polska Żegluga Morska, we współpracy z Akademią Morską w Szczecinie funduje studentom drugiego roku piętnastomiesięczne stypendia w wysokości 900 zł na miesiąc na opłacenie praktyk na statkach, w zamian za co zobowiązuje stypendystów do pracy dla PŻM przez co najmniej dwa lata. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.am.szczecin.pl.

Przykładów firm przyznających stypendia jest więcej. Poszukaj, a na pewno znajdziesz coś dla siebie.

stypendia, staże i praktyki zagraniczne

1. Nie zwlekaj!

Masz więcej niż 18, a mniej niż 25 lat? Chcesz poznać inną kulturę i podszkolić język obcy? Zrób pierwszy krok, zainteresuj się programami zagranicznych stypendiów, staży i praktyk.

Studia na wysokim poziomie, oprócz zapewnienia dostępu do realnej wiedzy teoretycznej, powinny ułatwić studentom zdobywanie doświadczeń, poznawanie odmiennych kultur i innych punktów widzenia. Doskonałym rozwiązaniem jest odbycie części studiów na zagranicznej uczelni lub spędzenie kilku tygodni w innym kraju na praktyce bądź stażu.

Większość z nas zdaje sobie sprawę z tego, że pobyt na zagranicznym stypendium znacząco podnosi naszą wartość jako przyszłych pracowników. To oczywiste, że ten, kto samodzielnie zorganizował wyjazd zagraniczny - czy to na studia, czy na praktykę - i potrafił się o siebie zatroszczyć, będąc już na miejscu, jest zaradny i przedsiębiorczy. A co ważniejsze - poznał inną, odmienną kulturę i pogłębił znajomość języka obcego. Obecnie, w czasach otwartych rynków i granic, są to doświadczenia oraz umiejętności najwyższe oceniane przez przyszłych pracodawców. Dlatego też i ty wykończysz pojawiającą się możliwość wyjazdu za granicę.

2. Czy i ja mogę wyjechać na stypendium zagraniczne?

Jasne! Praktycznie wszyscy studenci mają szansę na wyjazd na stypendium w ramach programów Erasmus, CEEPUS czy innej formy wymiany. Większość uczelni podpisuje umowy z partnerskimi szkołami z innych krajów po to, by ich studenci mogli odbyć część studiów za granicą. Programy Erasmus i CEEPUS mają tę przewagę nad innymi, że są dofinansowywane. Innymi słowy, z tych stypendiów zostanie pokryta część kosztów związanych z zakwaterowaniem i wyżywieniem.

3. Staże i praktyki zagraniczne

Jeśli z jakichś powodów nie chcesz studiować w innym kraju, możesz skorzystać z oferty praktyk zagranicznych. Taki wyjazd jest zwykle krótszy, trwa maksymalnie trzy miesiące i najczęściej jest realizowany w trakcie wakacji, więc nie koliduje z zajęciami na uczelni. Praktyki i staże dofinansowywane są np. z programu Leonardo da Vinci, a od bieżącego roku akademickiego również z programu Erasmus. Miesięczne dofinansowanie wynosi nawet kilkaset euro. Zasady realizacji programu są dosyć elastyczne. Samodzielnie wybierasz miejsce, gdzie chcesz odbywać staż czy praktykę. Dzięki temu zmaksymalizowane są szanse na to, że

odbędziesz je w miejscu związanym z twoimi zainteresowaniami i przyszłymi planami.

4. Gdzie szukać informacji na temat stypendium zagranicznego?

Pierwsze kroki skieruj do biura współpracy z zagranicą na twojej uczelni. Tam uzyskasz informacje na temat dostępnych programów współpracy zagranicznej i możliwości zdobycia stypendium. Warto też być popytały znajomych lub poszperać w Internecie. Wiele przydatnych informacji znajdziesz na stronie Biura Uznanalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji oraz stronach poszczególnych ambasad. Informacje o stypendiach zagranicznych pojawiają się też na popularnych portalach studenckich

Oto kilka przykładów przydatnych stron:

- ◊ www.buwiwm.edu.pl
- ◊ www.eurostudent.pl
- ◊ www.korba.pl
- ◊ www.studentnews.pl
- ◊ www.frse.org.pl

- ◊ www.pbf.pl/cde/pl/cde.php
- ◊ www.internationalscholarships.com
- ◊ www.scholarshipnet.info
- ◊ www.civiceducationproject.org
- ◊ www.ceu.hu
- ◊ www.mojestypendium.pl

5. Kto organizuje stypendia zagraniczne?

Organizowaniem tego typu przedsięwzięć zajmuje się wiele bardzo różnorodnych instytucji. Należą do nich między innymi:

- ◊ uczelnie wyższe,
- ◊ organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje),
- ◊ placówki dyplomatyczne państw (np. ambasady).

Warto przygotować sobie listę źródeł informacji na temat podmiotów zajmujących się organizowaniem stypendiów zagranicznych (są to np. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, British Council, twoja uczelnia). Regularnie przeglądaj publikowaną na ich stronach ofertę stypendialną. Bywa, że ciekawe ogłoszenia pojawiają się nagle i mają bardzo krótki termin na składanie wniosków.

6. Krok po kroku – Erasmus i inne wyjazdy zagraniczne

Z doświadczenia wiemy, że ogromnym powodzeniem cieszy się program Erasmus, finansowany ze środków unijnych. Dlatego też na jego przykładzie przedstawiamy praktyczne wskazówki, jak zdobyć stypendium.

Krok pierwszy

Zastanów się, kiedy chcesz wyjechać, do którego kraju, i na jak długo. Być może ta rada brzmi banalnie, a jednak to od odpowiedzi na te kluczowe pytania powinieneś rozpocząć przygotowania do wyjazdu. Chaotyczne podjęcie decyzji może mieć nieprzyjemne konsekwencje, takie jak niezaliczenie semestru. Kiedy już dokonasz wyboru, udaj się do biura współpracy z zagranicą twojej uczelni albo sprawdź na jej stronie oferty uczelni partnerskich.

Krok drugi

Następny etap to śledzenie ogłoszeń o rekrutacji, terminach składania wniosków oraz zasadach i kryteriach przyznania stypendiów zagranicznych. Najczęściej tego typu informacje udostępniane są na wiosnę (choć bywa, że są ogłaszane już w styczniu lub nawet

w grudniu), w roku akademickim poprzedzającym planowany rok wyjazdu. Jeśli więc masz zamiar wyjechać w roku 2008/2009, powinieneś szukać ogłoszeń na wiosnę 2008. Dla osób ubiegających się o stypendia ten okres jest bardzo ważny.

Krok trzeci

To uczelnia, na której studiujesz podejmuje decyzję o tym, kto może ubiegać się o stypendium. Najczęściej należy spełniać następujące warunki:

- ▶ trzeba być studentem co najmniej drugiego roku studiów,
- ▶ trzeba znać język angielski na poziomie umożliwiającym udział w zajęciach oraz posiadać wysoką średnią ocen; dużym atutem jest też znajomość języka wybranego kraju i udokumentowana działalność na rzecz macierzystej uczelni.

W trakcie rekrutacji, która, jak już wiesz, zwykle odbywa się wiosną, trzeba trzymać rękę na pulsie i w wyznaczonym terminie złożyć dokumenty w danej jednostce uczelni (zwykle jest to biuro współpracy z zagranicą). Dowiedz się dokładnie, jakie dokumenty wymagane są przy składaniu wniosku o stypendium zagraniczne (np. formularz wniosku, różnorodne zaświadczenia, porozumienia o programie zajęć i inne). Obecnie na wielu uniwersytetach wniośki w tej sprawie można składać przez Internet. Jest to bardzo wygodna i szybka forma kontaktu, jednak nie wszystko da się

Chcesz poznać inną kulturę i podszkolić język obcy?
Zainteresuj się programami stypendiów zagranicznych.

załatwić on-line. Nie licz więc na to, że kilka „kliknięć” załatwi całą procedurę.

Krok czwarty

Decyzję o tym, czy otrzymałeś stypendium, zwykle podejmuje powołana w tym celu komisja rekrutacyjna. Do jej obowiązków należy poinformowanie uczelni partnerskiej, kto został nominowany do udziału w programie, czyli kogo zagraniczna uczelnia ma się spodziewać w kolejnym semestrze.

Potwierdzeniem pozytywnego przebiegu procedury składania wniosku powinien być wysłany przez uczelnię zagraniczną acceptance letter, w którym znajdziesz informację, że zostałeś zaakceptowany jako Erasmus student. Dokument ten musisz okazać na uczelni macierzystej, a następnie podpisać umowę na wyjazd. Określa ona, między innymi, długość trwania wyjazdu, wysokość przyznanego stypendium oraz warunki jego wpłaty na twoje konto. Po podpisaniu umowy jesteś pełnoprawnym stypendystą Erasmusa (Gratulujemy!), ze wszystkimi prawami i obowiązkami. Pamiętaj o tym i najlepiej zabierz ze sobą kopię podpisanej umowy, do której zawsze będziesz mógł zerknąć. Pamiętaj też, że w razie wątpliwości, problemów czy niejasności możesz zwrócić się do koordynatora programu na twojej uczelni.

Na koniec jeszcze jedna uwaga – kwota stypendium zagranicznego rzadko starcza na pokrycie wszystkich kosztów związanych z pobytem studenta za granicą, dlatego musisz brać także pod uwagę inne źródła utrzymania (np. pomoc rodziny, podjęcie pracy na wyjeździe, kredyt studencki).

finanse studenckie

Oprócz skorzystania z oferty stypendialnej możesz zadbać o swoje finanse jeszcze na co najmniej kilka sposobów. Zastanów się nad możliwościami, bo przecież wiadomo, że zabezpieczenie potrzeb materialnych bardzo ułatwia dbanie o potrzeby ducha.

Oto kilka informacji, o których warto pamiętać.

- ◊ Banki wychodzą naprzeciw potrzebom klientów-studentów, gdyż wiążą z nimi duże nadzieje na przyszłość. Ludzie z wyższym wykształceniem dobrze rokują.;
- ◊ Banki widzą w tobie przyszłego kredytobiorcę. Wiedzą, że studenci i absolwenci mają różne potrzeby, a w tym celu trzeba niekiedy wziąć kredyt. Kredyt z przeznaczeniem na naukę możesz zaciągnąć już w trakcie studiów.

1. Kredyty studenckie ^{2,3}

Co przede wszystkim powinienem wiedzieć o kredycie studenckim?

Kredyt studencki to nic innego, jak pierwszy krok na drodze ku finansowej niezależności. Ten rodzaj kredytu przeznaczony jest bez-

pośrednio na naukę (np. na czesne) lub zakup materiałów służących pogłębianiu wiedzy. Nie zawsze musi się on nazywać „studencki”, może to też być zwykły kredyt gotówkowy, szybka pożyczka i inne.

Oto kilka podstawowych informacji o kredycie studenckim.

- ◊ Został on wprowadzony w 1998 r. z inicjatywy prof. Leszka Balcerowicza, jako element służący rozszerzeniu dostępu do szkolnictwa wyższego.
- ◊ Udzielany jest przez banki komercyjne, ale to z budżetu państwa pokrywana jest dopłata do oprocentowania.
- ◊ O kredyt mogą się ubiegać wszyscy studenci, bez względu na typ uczelni (publiczna, niepubliczna) i tryb studiów (stacjonarny, niestacjonarny), pod warunkiem, że rozpoczęli studia przed ukończeniem dwudziestego piątego roku życia.
- ◊ Część kosztów oprocentowania finansuje budżet państwa, więc możesz otrzymać kredyt, nawet jeśli masz niską zdolność kredytową (czyli nie osiągasz dochodów), a co z a tym idzie, w porównaniu do długoterminowych kredytów komercyjnych, jest to kredyt atrakcyjnie oprocentowany.
- ◊ Okres spłaty kredytu jest dostosowany do możliwości kredytobiorcy.

2/ Źródło - Gold Finance. Dane aktualne 18 marca 2008 r. i mogą ulegać w przyszłości zmianom.

3/ Poniższe dane są publikowane jedynie w celach informacyjnych, nie są wiążące i nie mają na celu promocji żadnego z wymienionych podmiotów.

- Istnieje możliwość karencji (czasowego zawieszenia) spłaty kredytu i odsetek, co pomaga w bezpiecznym spłacaniu zadłużenia.
- W większości banków nie trzeba uiszczać dodatkowych opłat za rozpatrzenie wniosku o udzielenie kredytu, dokonywanie nadpłat ani za wcześniejszą spłatę kredytu.
- Zwykle co semestr musisz poinformować bank, jaką średnią ocen uzyskałeś na studiach. Wysokość twojej średniej ma wpływ na wysokość oprocentowania. Im wyższa średnia, tym kredyt tańszy!

W których bankach można ubiegać się o kredyt studencki?

Bank Gospodarstwa Krajowego to bank państwowy, który zajmuje się spłatą części odsetek z kredytów studenckich. Banki detaliczne, z którymi podpisał on umowę, określając zasady korzystania ze środków Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich, to⁴:

- Bank Gospodarki Żywnościowej SA,
- Bank Pekao SA,
- Bank Polskiej Spółdzielczości SA,

- Bank Zachodni WBK SA,
- Gospodarczy Bank Wielkopolski SA,
- Kredyt Bank SA,
- PKO Bank Polski SA.

Składając wniosek o kredyt nie masz obowiązku posiadania rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego w banku, w którym starasz się o kredyt studencki.

Jak długo będę otrzymywał kredyt, i w jakim terminie muszę go spłacić?

Kredyt studencki udzielany jest na okres studiów, ze studiami doktoranckimi włącznie. Oto kilka przydatnych informacji.

- Kredyt jest wypłacany maksymalnie przez **pięć** lat, a w przypadku studiów doktoranckich – przez **cztery** lata.
- Kredyt wypłacany jest przez **dziesięć** miesięcy w roku akademickim.
- Miesięczna **transza** kredytu wynosi 600 zł lub 400 zł. Zasada ta obowiązuje od 1 października 2006 r. Zgodnie z nią, składając wniosek do banku, wybierasz wysokość transzy.

4/ Źródło – Gold Finance. Dane aktualne 18 marca 2008 r. i mogą ulegać w przyszłości zmianom.

Niższa – jest szansą dla studentów mających problemy z zabezpieczeniem kredytu. W minionych latach studenci, którzy nie mieli poręczycieli z odpowiednio wysokimi dochodami, nie otrzymywali kredytu studenckiego. Teraz zabezpieczenie przy transzy 400 zł jest niższe, więc więcej osób ma szansę uzyskania kredytu.

- ▶ W trakcie pięciu lat studiów otrzymasz w sumie 30 tysięcy zł (przy transzy 400 zł będzie to kwota 20 tysięcy zł).
- ▶ W czasie studiów oraz przez dwa lata po ich ukończeniu nie musisz spłacać odsetek od kredytu. Zamiast ciebie, będzie to robił BGK ze środków Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich. Spłatę odsetek rozpoczynasz wraz ze spłatą kredytu.
- ▶ Kredyt zaczynasz spłacać po dwóch latach od daty ukończenia studiów, zwykle trwa to co najmniej dwa razy dłużej, niż okres jego pobierania.
- ▶ Pobierasz kredyt maksymalnie przez 5 lat (50 miesięcy), 2 lata trwa karencja, po czym spłacasz go aż przez 8 lat i 4 miesiące (100 miesięcy)!
- ▶ Na twój wniosek bank może zmniejszyć wysokość raty spłaty kredytu do 20% twojego miesięcznego dochodu.

I teraz ciekawostka! Najlepsi studenci nagradzani są **umarzaniem kredytu**, czyli za dobre wyniki w nauce bank zapomina o zadłużeniu. Tym, którzy ukończyli studia w grupie 5% najlepszych ab-

solwentów uczelni, kredyt umarzany jest w 20%. W szczególnych przypadkach kredyt może być umorzony częściowo lub w całości z uwagi na trudną sytuację życiową (związaną np. z chorobą czy wypadkiem) lub trwałą utratę zdolności do spłaty zobowiązań (np. ze względu na niepełnosprawność).

2. Bankowe rachunki studenckie

Konto studenckie może na co dzień okazać się bardzo przydatne: płacisz kartą za towary i usługi, z konta robisz przelewy, opłacasz rachunki. Posiadając konto, możesz dokonywać wszelkich operacji finansowych.

Banki prześcigają się dziś w ofertach naprawdę tanich kont dla studentów, chcąc w ten sposób pozyskać sobie klientów na przyszłość. Nie powiemy ci, który rachunek bankowy przeznaczony dla studentów będzie dla ciebie najlepszy, bo to zależy od twoich indywidualnych potrzeb, od tego, jak chcesz korzystać z rachunku. Prezentowana przez banki oferta szybko ulega zmianie, wciąż pojawia się coś nowego. Aktualne porównania rachunków znajdziesz w Internecie na portalach finansowych. (Kilka przykładowych adresów zostało umieszczonych na końcu tego rozdziału) Z tej części informatora dowiesz się, na co powinieneś zwrócić uwagę, dokonując wyboru rachunku bankowego.

* Banki wychodzą naprzeciw potrzebom klientów – studentów, gdyż wiążą z nimi duże nadzieje na przyszłość.

Zwykle konta studenckie reklamowane są jako bezpłatne. Przyjrzyj się jednak dokładnie ofercie banku, bo reklamy niejednokrotnie tuszują, przemilczają pewne koszty związane z prowadzeniem rachunku. Często, by nie płacić za prowadzenie konta lub za używanie karty, musisz spełnić pewne warunki.

Wybierając rachunek bankowy, zwróć uwagę na kilka elementów.

- **Opłaty i prowizje za prowadzenie rachunku.** Oferty bardzo się między sobą różnią. Być może 5 zł miesięcznie wydaje się niedużą kwotą, ale w skali roku to już 60 zł. W niektórych bankach twój rachunek będzie prowadzony bez opłat, jeśli twoi rodzice posiadają konto w tym samym banku, albo jeśli co miesiąc na rachunek studenta będzie wpływała pewna minimalna kwota. Duże różnice występują też w oprocentowaniu kont.
- **Opłaty za kartę do rachunku i za jej użytkowanie.** W większości ofert nie ma dziś opłat za wydanie karty do nowotwartego rachunku, lecz bywa, że bezpłatne otrzymanie karty obwarowane jest pewnymi warunkami. Sprawdź, jak wygląda ta kwestia w przypadku rozważanej przez siebie oferty. Może się okazać, że choć karta była darmowa, to jednak co miesiąc musisz płacić za jej użytkowanie.
- **Dostępność bankomatów.** Sprawdź, jak duża na terenie kraju jest sieć bankomatów, z których możesz korzystać bez płatania prowizji, a także czy bez trudu znajdziesz je w swojej

okolicy. Zorientuj się też, jak w przypadku danego konta wygląda sieć bezpłatnych bankomatów poza granicami Polski. Może się przecież okazać, że wyjedziesz np. na Erasmusa i będziesz chciał wypłacić gotówkę, nie płacąc przy tym sporej prowizji.

- **Opłaty za przelewy w ramach danego banku i poza nim.** Zwykle dziś za przelewy w ramach danego banku nie pobiera się opłat. Wpłaty przez Internet na rachunki w innych bankach często również są bezpłatne. Jednak przelewy zewnętrzne w oddziale banku wiążą się już z pewnymi kosztami. Sprawdź to.
- **Wymagane minimalne wpłaty miesięczne.** Otwarcie niektórych rachunków połączone jest ze zobowiązaniem comiesięcznej wpłaty określonej minimalnej kwoty na konto. W przypadku finansów studenckich często ciężko o regularność dochodów, dlatego sprawdź, czy rozważana przez siebie oferta nie wiąże się z takim wymaganiem.
- **Dostęp do rachunku przez Internet oraz liczba oddziałów banku i dostęp klientów do pomocy.** Niektóre oferty dają możliwość korzystania z konta przez Internet. To duża wygoda i niezależność. Jednak równie istotna jest bogata sieć oddziałów danego banku i łatwy dostęp klientów do pomocy. Przyda ci się to zwłaszcza wtedy, gdy będziesz chciał przeprowadzić bardziej skomplikowane operacje bankowe i skorzystać z innych usług finansowych.

- **Limit dopuszczalnego debetu.** W przypadku niektórych kont istnieje możliwość skorzystania z pewnego debetu. Bywa, że w przypadku kont studenckich kwotą limitu debetowego wylicza się na podstawie średniej ze studiów.
- **Dostępność dodatkowych usług banku.** Dodatkowo do prowadzonego konta banki oferują bardzo różnorodne usługi. Należą do nich np. pakiety ubezpieczeniowe, wyżej oprocentowane rachunki oszczędnościowe i fundusze inwestycyjne, karty kredytowe, usługi maklerskie, sejfy elektroniczne, karty zniżkowe do punktów usługowych, rozrywkowych i gastronomicznych, bonusy „do wydzwonienia” za doładowanie komórki przy pomocy konta.
- Jeśli w przemyślany sposób będziesz korzystał z karty kredytowej i regularnie spłacał zadłużenie, to koszty związane z tą formą pożyczki mogą być niewielkie, na pewno bez porównania niższe od kosztów kredytu, tego typu pożyczki są często nieoprocentowane.
- Atutem karty jest długi termin płatności. Banki prześcigają się w ofertach.
- Do ogólnego kosztu obsługi karty musisz doliczyć koszt jej wydania oraz opłatę roczną. Nawet jeśli przez pierwszy rok jesteś z tej opłaty zwolniony, to już w następnym zapłacisz od 50 do 200 zł, a jeżeli jesteś posiadaczem złotej karty, kwota ta może sięgnąć nawet 500 zł.

- Nie zapomnij o pakietach ubezpieczeń, które w przypadku kart są bardzo istotne.
- Należy pamiętać, że dla osób, które nie mają zagwarantowanych regularnych dochodów, karta kredytowa jest bardzo niebezpiecznym instrumentem, gdyż w przypadku utraty regularnego źródła dochodów, student może znaleźć się w bardzo nieprzyjemnej sytuacji.

3. Karta kredytowa⁵

Zanim wybierzesz formę kredytowania, zdecyduj na co właściwie chcesz przeznaczyć pieniądze (weź przy tym pod uwagę nie tylko koszty i dostępność pożyczki, ale również np. dalsze losy zakupionego produktu). Może się okazać, że dobrym rozwiązaniem dla Ciebie będzie posiadanie karty kredytowej, czyli karty płatniczej z odroczonym terminem spłacania długu. Oto kilka ważnych informacji, o których warto pamiętać.

5/ Źródło - Gold Finance. Dane aktualne 18 marca 2008 r. i mogą ulegać w przyszłości zmianom.

Zanim wybierzesz formę kredytowania,
zdecyduj na co właściwie chcesz przeznaczyć pieniądze.

4. Kredyt gotówkowy i kredyt konsumpcyjny

Możesz jeszcze ubiegać się **kredyt gotówkowy** albo **kredyt konsumpcyjny**. Te formy kredytu są przydatne, jeśli chcesz kupić jakiś konkretny produkt, zapłacić za usługę i potrzebujesz na to pieniędzy.

Oto kilka elementów, na jakie powinieneś zwrócić uwagę wybierając kredyt.

- ▶ Wysokość oprocentowania kredytów wynosi od 8,5% nawet do 20%. Tak duża rozpiętość jest uzależniona od kwoty kredytu, okresu spłaty, a także od tego, czy przyszły kredytobiorca jest klientem banku, czy nie.
- ▶ Odsetki to nie wszystko. Sprawdź też, czy pobierana jest prowizja od uruchomienia kredytu, opłata za ubezpieczenie, oraz czy nie ma innych ukrytych kosztów.
- ▶ Pamiętaj, że ubezpieczenie kredytu nie zawsze jest obowiązkowe, zrezygnowanie z ubezpieczenia może wpłynąć na obniżenie raty kredytu.
- ▶ Okres spłaty kredytu może wynosić nawet sześć lat, z tym że trzeba pamiętać o podstawowej zasadzie: dłuższy kredyt = droższy kredyt.

5. Ubezpieczenia na życie

Jeśli twoje dochody są większe niż aktualne potrzeby, możesz zastanowić się nad wykupieniem polisy. Chcesz wiedzieć, na co powinieneś zwrócić uwagę? Jak wybrać najlepszą polisę, gdy na rynku jest tyle firm i doradców ubezpieczeniowych?

To prawda wybór nie jest prosty, dlatego też, aby być z niego zadowolonym, należy pamiętać o kilku zasadach. Przede wszystkim umów się na **spotkanie z doradcą**. Jest to najważniejszy element, wpływający na podjęcie dobrej decyzji. To od kompetencji doradcy zależy czy polisa spełni twoje oczekiwania, czy będzie w zakresie twoich możliwości finansowych i, co najważniejsze, czy będziesz mógł spać spokojnie bez względu na to, co się wydarzy w twoim życiu. Dobre doradca powinien porozmawiać z tobą o twoich potrzebach, poruszyć wszystkie aspekty twojej aktywności życiowej, wziąć pod uwagę sytuację rodzinną oraz wszystkie zagrożenia, które mogą się pojawić w czasie objętym działaniem polisy.

Jakie są rodzaje polis?

Kiedy spotkanie z doradcą masz już za sobą, pozostaje podjęcie decyzji dotyczącej tego, którą polisę wybrać? Na rynku dostępnych jest wiele jej rodzajów, a także szeroki wybór firm ubezpieczeniowych, więc pewnie zadajesz sobie pytanie, jak się w tym wszystkim połąpać? Oto podstawowy podział polis życiowych.

Indywidualne terminowe ubezpieczenie na życie

Celem tej polisy jest głównie zabezpieczenie zobowiązań finansowych np. kredytów. Charakteryzuje się ona, w porównaniu do innych, stosunkowo niską składką. Jest to swego rodzaju „casco” na życie, gwarantującym spłatę zaciągniętych zobowiązań finansowych.

Indywidualne ubezpieczenie na życie i dożycie z planem kapitałowym

Ta polisa ma za zadanie zbierać określony przez klienta kapitał, którym chciałby dysponować w określonym przez siebie momencie życia, a w przypadku śmierci gwarantuje uposażonym wypłatę świadczenia. Takie rozwiązanie jest już coraz rzadziej stosowane.

Indywidualne ubezpieczenia na życie z funduszem kapitałowym „unit-link”

Ubezpieczenie z funduszem kapitałowym jest jednym z najbardziej uniwersalnych produktów tego typu na rynku. Spełnia funkcje ochrony ubezpieczeniowej, zabezpieczenia rodziny, a także kumuluje kapitał na przyszłość. Jest elastyczne, a w związku z tym łatwo możesz dostosować je do twoich potrzeb.

Które polisy są tanie, a które drogie?

Wybór polisy, jak to zwykle bywa, zależy od grubości twojego portfela. Koszty wiążą się z ryzykiem, jakie musi wziąć na siebie firma ubezpieczeniowa, przyjmując cię do grona swoich klientów. Jest to ryzyko związane z czasem, na jaki chcesz wykupić polisę ubezpieczeniową, stanem twojego zdrowia, liczbą dodatkowych umów, ryzykiem inwestycyjnym i szeregiem innych czynników. Za mniejszą składkę można kupić polisę bez funduszu kapitałowego – tak zwaną polisę terminową, za nieco większą – polisę z funduszem kapitałowym. Ta ostatnia po latach przyniesie ci więcej korzyści – finansowych, rzecz jasna.

Jeśli zainteresowała cię tematyka poruszana w tym rozdziale, to warto być, oprócz przeczytania tego informatora, zajrzeć na jeden z portali finansowych i porównać dostępne oferty różnych instytucji. Oto kilka przykładowych adresów:

- ▶ <http://bankowy.wp.pl>
- ▶ <http://pasazfinansowy.onet.pl>
- ▶ <http://www.bankier.pl>
- ▶ <http://www.money.pl>
- ▶ <http://www.banki.pl>
- ▶ <http://www.portfel.pl>

„Moje Stypendium” to partnerski program Fundacji Agory i Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce.

**FUNDACJA
AGORY**

Fundacja Agory powstała w 2004 r. z inicjatywy Agory i Agory-Holding w celu rozszerzenia ich dotychczasowej działalności filantropijnej. Wraz z mediami należącymi do spółki, z Gazetą Wyborczą na czele, fundacja inicjuje wielkie akcje społeczne, a także się w nie angażuje (są to między innymi „Szkoła z klasą”, „Rodzić po ludzku”, „Szpital z sercem”, a ostatnio „Umierać po ludzku”), wspiera kulturę, finansuje Zeszyty Literackie. Za pośrednictwem programów prowadzonych wspólnie z innymi organizacjami non-profit, wspomaga finansowo dzieci i młodzież z najbardziej potrzebujących rodzin.

Strona internetowa: www.agora.pl/fundacja

**AKADEMIA ROZWOJU
FILANTROPII W POLSCE**

Academy for the Development of Philanthropy in Poland

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce jest niezależną, nie nastawioną na zysk organizacją pozarządową założoną w 1998 r. Akademia wspiera ciekawe inicjatywy społeczne, udziela pomocy szkoleniowej, doradczej oraz finansowej. Promuje dobre pomysły i prowadzi kampanie społeczne. Działania ARFP skierowane są przede wszystkim do organizacji pozarządowych, grup obywatelskich i przedsiębiorców.

Akademia prowadzi działania w sześciu obszarach programowych. Są to:

- ▶ rozwój społeczności lokalnych,
- ▶ aktywność młodzieży,
- ▶ aktywność osób starszych,
- ▶ społeczne zaangażowanie biznesu,
- ▶ przedsiębiorczość społeczna.

Strona internetowa: www.filantropia.org.pl

Partnerem portalu www.mojestypendium.pl jest firma Microsoft.

Microsoft

Microsoft jest międzynarodowym producentem oprogramowania komputerowego, aplikacji serwerowych i technologii informatycznych. Polski oddział Microsoft chce brać aktywny udział w rozwoju społeczności lokalnej w Polsce. Naturalną konsekwencją tego zobowiązania jest realizowanie zadań społecznych w obszarze edukacji informatycznej i walki ze zjawiskiem „wykluczenia informacyjnego”. W partnerstwie z organizacjami pozarządowymi firma wspiera społeczności defaworyzowane w dostępie do nowych technologii, wiedzy, informacji i umiejętności informatycznych.

Strona internetowa: www.microsoft.com/pl/PL/

Chcielibyśmy złożyć podziękowania Collegium Civitas i firmie Gold Finance, które przyczyniły się do powstania publikacji.

Collegium Civitas

www.civitas.edu.pl

Collegium Civitas to uczelnia, która powstała dziesięć lat temu z inicjatywy uczonych z Polskiej Akademii Nauk i działa pod patronatem pięciu instytutów nauk społecznych PAN: Instytutu Studiów Politycznych, Instytutu Filozofii i Socjologii, Instytutu Historii, Instytutu Sztuki i Instytutu Slawistyki.

Strona internetowa: www.collegium.edu.pl

Gold Finance jest niezależną firmą doradztwa finansowego. Od swoich klientów nie pobiera żadnych opłat za usługi. Doradcy firmy posiadają przynajmniej trzyletnie doświadczenie w branży finansowej, a eksperci i analitycy ponad dziesięcioletnie doświadczenie w bankowości i finansach.

Strona internetowa: www.goldfinance.pl

Informator powstał we współpracy z Programem Stypendiów Pomostowych.

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce
ul. Marszałkowska 6/6, 00-590 Warszawa
tel. (022) 622 01 22, faks (022) 622 02 11
www.filantropia.org.pl

Tekst: Urszula Rybak i Mariola Skorupa (Collegium Civitas)
Karol Grymuła (Gold Finance)
Zespół Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce
Redakcja i korekta: Katarzyna Gruchalska
Opieka merytoryczna: Paweł Łukasiak
Projekt graficzny: rzeczyobrazkowe.pl

ISBN 978-83-89997-26-5

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Warszawa 2008

Publikacja nie jest przeznaczona na sprzedaż.

Publikacja powstała w ramach „Moje Stypendium” – partnerskiego programu Fundacji Agory i Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce.

Zdjęcia pochodzą z archiwum Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce.

Dotychczasowych informacji o programie „Moje Stypendium” udziela koordynator – Małgorzata Stradomska:

e-mail: m.stradomska@filantropia.org.pl

www.mojestypendium.pl

www.mojestypendium.pl

